

An impressionistic painting of a coastal scene. In the foreground, several wooden boats are beached on a sandy shore. The middle ground is dominated by tall, slender trees with dense foliage in shades of green and yellow, suggesting sunlight filtering through the leaves. In the background, a stone wall or building is visible, and the sea stretches towards the horizon. The overall style is characterized by visible brushstrokes and a vibrant, warm color palette.

Festes
de la
Mare
de
Déu
del
Carme
2018

CALA
FIGUERA

Coberta: Caló d'en Busques · F. Bernareggi (Col·lecció Catalina Vidal Valls de Padrinas)
Disseny, maquetació i impressió: Impremta Ja!
Edició: Ajuntament de Santanyí

SALUTACIÓ

Les festes de la Mare de Déu del Carme arriben, any rere any, com una magnífica oportunitat perquè els habitants i els visitants de Cala Figuera ens unim per gaudir conjuntament de la gresca de la celebració. Hi ha altres esdeveniments culturals i festius al nostre calendari, però les festes d'estiu esdevenen sempre la projecció del que som com a poble i les hem de viure amb respecte i foment de l'esperit col·lectiu. És per això que vull agrair a tots els col·lectius i veïnats que hi participen, tant a títol individual com des d'associacions, l'esforç i la il·lusion que hi posen perquè tot surti a la perfecció.

Vull convidar-vos a sortir al carrer i a gaudir de totes les activitats perquè la vostra implicació i la vostra participació seran el millor premi per a tots els que han estat treballant aquests dies.

Molts d'anys, salut i bones festes

Llorenç S. Galmés Verger

SALUTACIÓ

Després de vuit anys i amb la mateixa emoció del primer cop, em complau enormement poder convidar-vos a les festes de Cala Figuera en honor a la Mare de Déu del Carme. Aquestes festes tan sentides i estimades arreu del nostre municipi i sobretot per la gent de la mar.

Amb el record d'aquells que ja no hi són, vos convid a tots i a totes a participar i a gaudir d'aquestes festes i de tots els actes que hem organitzat perquè siguin del gust de tota la gent de qualsevol edat.

Etapes acaben i etapes comencen, i és que la vida està formada d'etapes, avui ets aquí i demà ets allà, per això no vull deixar passar l'oportunitat d'agrair de forma molt sincera a tota la gent per la feina feta i el suport que m'han donat, ja que molts han estat els qui han col·laborat i m'han ajudat tant en l'organització d'actes festius com en la gestió del dia a dia.

Per acabar la meva salutació, m'agradaria compartir un poema d'en Blai que per mi descriu perfectament el que es La Cala:

*Obriu-me dins el mar, vells pescadors,
que m'entri de verdor una alenada
que tingui llum de barques i pinar,
i el sol em transparenti el joc de l'aigua.*

*Carritxeres de sol. El mar dibuixa
blancors i morenors de les terrasses,
que guaiten, sota una ombrel·la verda,
a la fira de llum, il·luminades.*

*Dormides xarxes fosques pels murs blancs:
el sol hi juga, aranya entre les malles.
Tot dorm un somni verd; només el sol
llança una pluja d'or als pits de Dànae.*

*Un molí d'alegria tenc al cor...
Moliners, moliners d'aigua salada:
pel caló del meu cos, lent, hi desfila
un horabaixa mariner del Carme.*

Molts d'anys a tots i fins sempre!!

Salvador J. Ferrer Castillo

Representant personal del batle a Cala Figuera

EL PRIMER ORATORI DE CALA FIGUERA

Als inicis del segle XX, Cala Figuera era un indret quasi reservat únicament als pescadors que, amb els seus llaüts, al rem o a la vela, sortien a pescar per després amb el covo de peix al cap, partir cap a Santanyí per vendre el producte del seu treball. El camí que feien era en part diferent a l'actual, ja que per sa Quintana de sa Talaia Vella i a altres indrets encara es conserven unes profundes llinyes produïdes per les llantes de ferro dels carros que traginaven pedra i altres mercaderies per esser embarcades als carregadors de la Cala.

Si fa no fa, pel mateix temps santanyiners i visitants es sentien atrets per la bellesa del lloc. L'Ajuntament havia posat a la venda unes comunes, la qual cosa propicià la construcció de les primeres cases d'estiueig.

Poc a poc s'alçaren els primers edificis i s'obriren els primers establiments, com ca na Marsala i ca na Cerdó, que oferien als seus clients uns arrossos amb peix memorables.

Cap als anys 30, Sebastiana Mir Salom, que havia heretat part dels bens de la senyora Joana Granells, feu construir una casa que batià amb el nom de MAR y PINS, vertader balcó sobre el mar. En aquesta casa eren freqüents les visites de clergues ciutadans que fugien de la calor de la capital. Cal suposar que aquests hostes influïrien que Sebastiana Mir, que era una gran persona i molt devota, pensàs a edificar un oratori perquè els residents i estiuejants de la Cala poguessin complir amb el precepte dominical.

La benefactora adquirí un solar a la part alta d'aquell lloc i es principiaren les obres. L'arquitecte encarregat dels plànols fou J.Cases i el mestre d'obres que alçà l'edifici fou Andreu Ferrer «Bandera».

La petita església és de planta rectangular, amb teulada a dos vessants. A la part esquerra es construï una sagristia i una cisterna. Sobre el portal d'entrada, rodó, una creu de pedra; i dalt la façana s'hi bastí una espadanya amb lloc per a una campana.

A l'interior, dos arcs apuntats amb calats trilobats divideixen el recinte en tres trams, tot cobert per bigues maresos i teules. Al tram d'enmig s'obren dues finestres, una a cada costat, amb vitralls de colors.

Església de Cala Figuera 1973

L'absis pla era ocupat per un retaule fet damunt la mateixa paret, un espai pintat que imitava marbre voltat de volutes de fusta daurades i al centre un baldaquí i uns domassos vermells, tot de guix, aixoplugava la bella figura de sant Pere, titular de l'oratori. La imatge, de pedra de Santanyí amb corona de fusta daurada, és obra de J. Serra i està inspirada en una figura d'argent del Museu Capitular de la Catedral de Palma, datada el 1749. Al cim del retaule es trobava una petita pintura del Cor de Jesús.

L'altar era de pedra de Santanyí i a les parets laterals del presbiteri penjaven dos quadres. Un representava sant Sebastià, suposam per esser el patró de la benefactora i l'altre estava dedicat a la Mare de Déu del Carme. Estaven emmarcats amb vases d'estil rococó i eren obres de Bartomeu Payeras, pintor inquer que destacà per les seves pintures de temàtica religiosa.

Per als fidels hi havia una dotzena de bancs de fusta sense respatllet i un confessional consistent en una senzilla post, amb el corresponent finestró, posada de caire a una de les parets laterals, on també hi penjaven les estacions del Viacrucis.

La inauguració de l'església va tenir lloc dia 29 de juny de 1938, ara fa 80 anys, festivitat de sant Pere. Tot i que s'estava en plena guerra civil l'acte tingué una certa rellevància. Hi assistiren les primeres autoritats locals i el rector mn. Francesc Garau procedí a la benedicció. S'obsequià als assistents amb un recordatori de l'acte consistent en una fotografia del retaule, al temps que es serví un refresc.

Cortesía de Miquel Amengual

Mentre s'estaven ultimant els darreres detalls el rector Garau rebé una carta de la Junta de Materials de Guerra en la qual li demanaven si tenia ferro, bronze, llautó, etc. El rector contestà que a la parròquia hi havia una campana esquerdada, (l'havia regalada mn. Toni Forteza) i que la guardava per posar a l'església de Cala Figuera. La Junta contestà que necessitaven amb urgència metall per fabricar armament al temps que insistí en l'entrega. El prelat obeí i posteriorment s'adquirí una campaneta nova pel temple de la Cala.

Durant quasi quaranta anys l'església que esmentam feu un bon servei als habitants i visitants de Cala Figuera, però el creixement d'aquell nucli feu que a partir dels anys 70 resultàs insuficient. La construcció d'un nou temple acabà amb la vida de la capella que havia pagada Sebastiana Mir.

Al poc temps aquest primer oratori fou venut a uns particulars i destinat a botiga d'artesanía, pizzeria, restaurant,... Abans, però, fou desproveït de tots els elements religiosos. Es picà la creu de sobre el portal, es llevà el campanar i la campana, i a l'interior s'eliminà el retaule,quadres, altar,etc.

Que passà amb totes aquestes coses?

La campana fou deixada en préstec a l'església de la Colònia de Sant Jordi i passats uns anys fou recuperada per la parròquia de Santanyí. Actualment es troba al Museu Parroquial d'aquest poble.

Les dues pintures de B. Payeras, sant Sebastià i la Mare de Déu del Carme, no dugueren tanta de sort. Les record a sol i serena sobre l'escenari del jardí de la rectoria fins a la seva total pèrdua.

Campana al museu parroquial

L'altar encara es pot veure a mitjan puig de Consolació, on també hi anà a parar la imatge de sant Pere. El sant apòstol fou enlairat sobre una mènsula a una de les parets interiors de la claustra, cosa que no va caure massa bé al poble, sobretot als pescadors. Maria Barceló « Corriola » glosà:

Es patró plora i remuga
al moll de Cala Figuera
si no mos tornen sant Pere
no agafarem cap llampuga

Passats uns anys, durant el rectorat de mn. Bartomeu Ramis, l'associació de veïns de Cala Figuera sol·licitaren l'autorització per retornar la imatge i depositar-la dins el nou temple. Aconseguït el permís dia 29 de juny de 1985 la figura de sant Pere fou baixada de Consolació i portada a la Cala. Al començament del carrer Bernareggi el sant fou posat sobre una carrossa i acompanyat per les autoritats, banda de música, fidels i sobretot mariners, arribà a l'església nova. Enllà la imatge es col·locà sobre una peanya dibuixada per mi mateix, amb la rosa dels vents a la seva cara frontal. La pedra la regalà Antoni Vidal i Miquel Ferrer n'obrà la part escultòrica.

Retorn de la imatge de sant Pere el 1985 (fotografia de l'autor)

Per redactar aquestes breus notes he consultat l'article Port de Santanyí original de B. Vidal i Tomàs al Corpus de Toponímia de Mallorca. La revista SAL i XEIXA, així com diversa documentació de l'Arxiu Parroquial de Santanyí. Altrament, vull agrair d'una manera especial les informacions orals facilitades per l'escultor Andreu Ferrer Mir, renebot de Sebastiana Mir Salom, benefactora i vertadera ànima del primer oratori de Cala Figuera.

Andreu Ponç i Fullana
Cau Mari, estiu de 2018

FESTES DE LA MARE DE DÉU DEL CARMÉ 2018

DISSABTE 7 DE JULIOL

A les 22:00h

Música arran de mar

Concert de música clàssica al Caló d'en Busques.

Al Caló d'en Busques

DIUMENGE 8 DE JULIOL

A les 8:30h

Concentració de bicicletes i començament de la **Volta amb bicicleta de muntanya "Cala Figuera 2018"**. En acabar la volta hi haurà un refrigeri per a tots els participants. Podeu apuntar-vos-hi telefonant a l'Ajuntament de Santanyí (971 65 30 02 – Lluç Verger)

A l'esplanada del Moll de Cala Figuera

DIMECRES 11 DE JULIOL

A les 9:00h

Neteja del fons marí del port de Cala Figuera, organitzada per Protecció Civil de Santanyí, conjuntament amb l'Ajuntament de Santanyí i amb la col·laboració de l'associació de bussejadors Protemar, Semdesa, Can Amengual, Protecció Civil de Calvià i Ports de les Illes Balears.

DIJOUS 12 DE JULIOL

A les 21:00h

Sopar de tumbet organitzat per l'Associació de Veïnats de Cala Figuera al carrer Tomarinar. (12€ per als socis i 15€ per als no-socis).

Vegeu-ne programes a part.

DIVENDRES 13 DE JULIOL

A les 20:30h

Recorregut dels **gegants de Santanyí** i **els xeremiers** per Cala Figuera.

A les 21:30h

Ballada popular a càrrec d'**OrdiBroix**.

A l'esplanada del Moll de Cala Figuera

DISSABTE 14 DE JULIOL

A les 22:30h

Ball de saló a càrrec de **Orquestra Calypso** i tot seguit festa **Cala Figuera olé 2018**

A l'esplanada del Moll de Cala Figuera

DIUMENGE 15 DE JULIOL

A les 18:00h

Taller per a nins i nines "**El port que volem**".

Acte organitzat per Ports de les Illes Balears amb la col.laboració de l'Ajuntament de Santanyí.

DIUMENGE 15 DE JULIOL

A les 18:00h (a continuació del taller)

Tradicional **rompuda d'olles** a càrrec de la Confraria de Pescadors de Cala Figuera.

Tot seguit festa infantil amb animació a càrrec del grup infantil **Cucorba**.

A l'esplanada del Moll de Cala Figuera

DILLUNS 16 DE JULIOL

A les 18:00h

Missa solemne en honor a la Mare de Déu del Carme i homenatge a tots el matrimonis empadronats a Cala Figuera que des del 16 de juliol del 2017 fins al 16 de juliol del 2018 faci 50 anys que són casats, també als que fan més de 50 anys de casats i l'any passat no varen poder participar-hi. I homenatge a tots els establiments i comerços que duen 50 anys o més amb la mateixa activitat.

Si hi voleu participar, ho heu de comunicar a l'Ajuntament de Santanyí (971 653 002 – Marga Obrador)

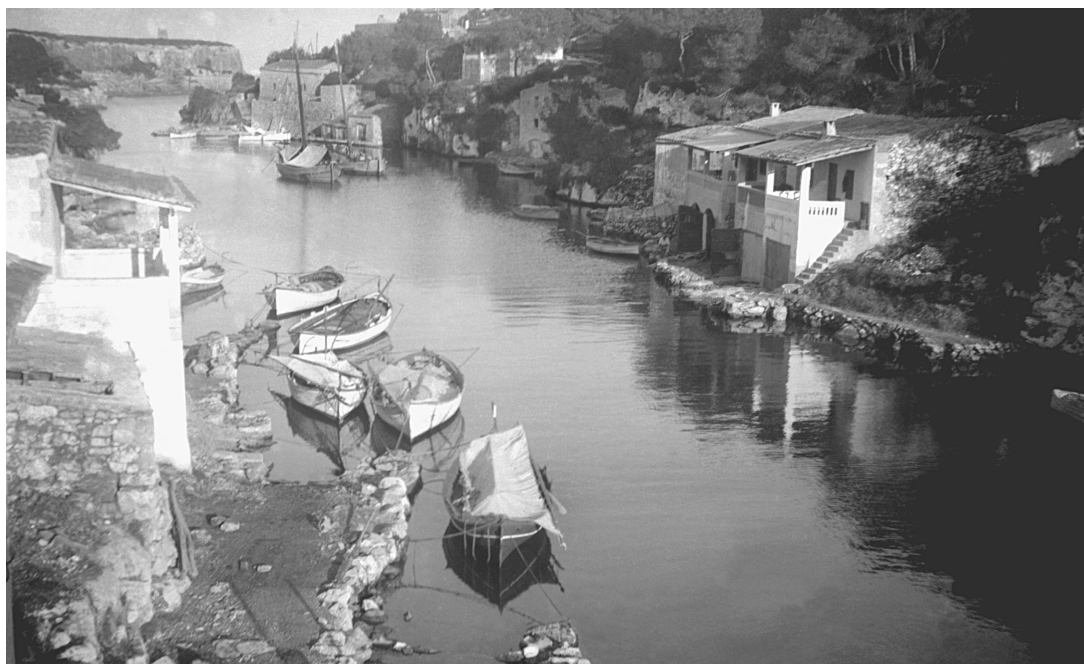
A l'església de Cala Figuera.

En acabar la missa, la Mare de Déu serà davallada en processó fins al moll de Cala Figuera acompanyada per la Banda Municipal de Música de Santanyí. Tot seguit, **processó marítima**.

A les 22:30h

Nit d'havaneres a càrrec de **Ben Trempats**. En acabar l'actuació es farà l'entrega dels premis a les embarcacions que hagin participat en la processó de l'horabaixa.

A l'esplanada del Moll de Cala Figuera

Recull fotogràfic de : Joan Miquel "Salas"

ACCIONS 2017-2018

Quines accions s'han duit a terme a Cala Figuera al llarg d'aquest any?

Continuam publicant les accions municipals que s'han duit a terme a Cala Figuera d'estiu a estiu:

- Renovació total d'una voravia del carrer Hermanos Pinzón.
- Arreglar el paviment del Carrer Mestral que s'havia fet malbé per culpa de les arrels dels pins.
- Col·locació d'unes lletres fetes de pedra de Santanyí a la rotonda del mariner amb el nom de "CALA FIGUERA".
- Per primera vegada hem tengut un arbre de nadal vora la rotonda d'entrada.
- Nova edició del mercat de nadal.
- Continuam amb el concert del Caló d'en Busques.
- Nou mapa retroil·luminat a l'entrada de Cala Figuera.
- Impressió de 10.000 mapes de Cala Figuera per dur a fires turístiques i per tenir a l'oficina d'informació turística.
- Executat el projecte de remodelació de l'enllumenat del Caló d'en Busques i Caló d'en Boira.
- Assistència a fires turístiques a Holanda, Alemanya, Anglaterra i França.
- Celebració a Cala Figuera de la tradicional Trobada de Pintors.
- Col·locació d'un nou joc al parc infantil.
- Com sempre s'han fet totes les tasques necessàries de manteniment: hem pintat 120 faroles, els màstils de les banderoles així com els peus dels mapes de l'entrada i del Port, alguns pipicans que ho necessitaven, també passamans i arrambadors, manteniment i nova sembra al passeig, a la rotonda d'entrada i a les distintes zones verdes, desbrossament de males herbes, arreglar la vegetació del parc infantil. S'han arreglat també trams de voravia que ho necessitaven, etc.

NOTA

Recordau que per participar en la processó marítima és necessari apuntar-vos telefonant a l'Ajuntament de Santanyí (971 65 30 02 – Lluç Verger), i presentar abans de dia 15 de juliol de 2018 la documentació següent:

- Original i còpia de l'assegurança vigent de l'embarcació.
- Original i còpia del rol de l'embarcació o carnet de patró.
- Certificats de seguretat i navegabilitat vigents.

Recordau, també, que els qui no s'hagin apuntat o no hagin aportat la documentació sol·licitada no podran participar en la processó marítima i si ho fan serà sota la seva responsabilitat.

"Reial decret 62/2008, de 25 de gener, pel qual s'aprova el reglament de les condicions de seguretat marítima, de la navegació i de la vida humana al mar aplicables a les concentracions nàutiques de caràcter commemoratiu i proves nauticoesportives".

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ
REGIDORIA DE FESTES

